

BUNDELING VAN KRACHT

Kader voor gemeentelijke toetsing verzuim en voortijdig schoolverlaten bij scholen / instellingen

2015-2016

Van toepassing op gemeenten met een samenwerkingsovereenkomst met de
Inspectie van het Onderwijs voor het toezicht op de Leerplichtwet 1969.

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Algemene werkwijze	4
	- Scholen en instellingen waarvoor het kader geldt	
	- Uitgangspunten samenwerking gemeente en Inspectie van het Onderwijs bij aanpak van uitval	
	- Afspraken in convenanten	
3.	Uitgangspunten	6
	- Selectie van scholen en instellingen en moment van onderzoek	
	- Mogelijkheid tot deelonderzoek	
	- Zorgvuldige procedure	
	- Onderzoek op basis van de wetgeving en mogelijk aanvullend	
	- Kwaliteitscriteria op basis van het wettelijk kader	
	- Hoofd van de school/instelling	
4.	Wijze van beoordeling	8
	- Registratie en melding	
	- Vrijstelling geregeld schoolbezoek (verlof)	
	- Communicatie van verzuimbeleid	
	- Interventie, verzuimaanpak	

Bijlage

- 1) Overzicht kwaliteitscriteria in relatie tot wettelijk kader naleving Leerplichtwet 1969 door hoofden en sectorwetgeving RMC-functie.
- 2) Uitgangspunten voor het tellen en melden van relatief verzuim (ongeoorloofd verzuim)
- 3) Kwalificatieplicht in de WEC en het Praktijkonderwijs
- 4) Artikelen van de Leerplichtwet 1969 die, naast de artikelen genoemd in bijlage 1, van belang zijn voor het toezicht op naleving van de Lpw door de hoofden van de scholen of instellingen.
- 5) Overzicht van de wettelijke basis en bijzonderheden met betrekking tot schorsen.
- 6) Overzicht van de wettelijke basis en bijzonderheden met betrekking tot verwijderen.
- 7) Normering

Wijzigingen t.o.v. versie 4.0 zijn:

- Enkele kleine tekstuele wijzigingen.
- Pag. 3, toevoeging namen van gemeenten met samenwerkingsovereenkomst met inspectie
- Pag. 5, toevoeging uitleg over toepassing cautie bij derde signalering.
- Pag. 5 en 6, aanscherping van formulering over termijnen tussen de onderzoeken.
- Pag. 7, toevoeging omschrijving begripsbepaling hoofd van de school.
- Pag. 16, laatste zin tekstuele wijziging, maand gewijzigd in vier lesweken.
- Toevoeging Bijlage 7 Uitgangspunten voor de normering

1. Inleiding

Gemeenten doen er vaak veel aan om schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Signaleren, samenwerken en helder handhaven staan daarbij centraal.

Om het aspect van handhaving verder invulling te geven, hebben de colleges van burgemeester en wethouders van de volgende gemeenten een samenwerkingsovereenkomst met de inspectie afgesloten (stand van zaken augustus 2015):

- Amsterdam
- Rotterdam
- Rotterdam als contactgemeente van RMC regio Rotterdam Rijnmond (Barendrecht)
- Utrecht
- Den Haag
- Maastricht e.o. (gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul)
- Gooi en Vechtstreek (gemeenten Blaricum, Bussum, Eemnes, Hilversum, Huizen, Laren, Muiden, Naarden, Weesp en Wijdemeren)
- Holland Rijnland (gemeenten Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude)
- Leeuwarden
- Midden- en Zuid-Kennemerland (gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort)
- Parkstad Limburg (gemeenten Heerlen, Brunssum, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal)

Doel van de samenwerkingsovereenkomst is de samenwerking in de keten gericht op het tegengaan van schoolverzuim en schooluitval te bevorderen. Dit vanwege aanhoudende zorg met betrekking tot schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten (overheidsprogramma "Aanval op de uitval").

Op grond van de samenwerkingsovereenkomst heeft de gemeente de taak om voor de Inspectie van het Onderwijs bij scholen dan wel instellingen onderzoek te doen naar naleving van de Leerplichtwet 1969 door de hoofden. Als op grond van de bevindingen van de gemeente en na een periode van herstelgelegenheid blijkt dat de wettelijke vereisten nog onvoldoende worden nageleefd, zal de Inspectie van het Onderwijs als uitiem middel een handhavingstraject aanvangen en indien noodzakelijk de minister adviseren een bestuurlijke boete op te leggen.

Scholen en instellingen hebben een belangrijke eigen verantwoordelijkheid in de aanpak van het schoolverzuim. Wettelijke bepalingen zijn daarbij als een ondergrens vastgelegd in de Leerplichtwet 1969 en de verschillende sectorwetten.

Hoewel de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente en de Inspectie van het Onderwijs specifiek gericht is op toezicht op de Leerplichtwet 1969, zijn in dit toetsingskader dat door de gemeente gebruikt wordt voor de onderzoeken ook enkele bepalingen uit de sectorwetten geïntegreerd. Hiervoor is in overleg met de Inspectie van het Onderwijs gekozen, omdat deze bepalingen zo nauw verwant zijn met de bepalingen in de Leerplichtwet 1969 en het streven om het schoolverzuim en het voortijdig schoolverlaten te reduceren.

Zowel voor de scholen en instellingen, als de gemeente is het van belang dat het kader op basis waarvan de onderzoeken naar schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten plaatsvinden duidelijk is. Dit kader voor gemeentelijke toetsing is daarvoor bedoeld.

2. Algemene werkwijze

Scholen en instellingen waarvoor het kader geldt

Het kader geldt voor alle scholen en instellingen in onze gemeente zoals deze in de Leerplichtwet 1969 in artikel 1 bij de begripsbepalingen zijn opgenomen.

Samenwerking gemeente en Inspectie van het Onderwijs bij aanpak van uitval

De samenwerking tussen een gemeente en de Inspectie van het Onderwijs kent op basis van de samenwerkingsovereenkomst een rolverdeling die naar gelang het aantal keren dat een school niet voldoet aan de wettelijke bepalingen intensiever wordt. Per signalering geldt daarbij de volgende werkwijze:

Eerste signalering

Als de leerplichtambtenaar (LPA) op een school tekortkomingen constateert in de naleving van de Leerplichtwet 1969, dan informeert de LPA de school over de wettelijke bepalingen bij schoolverzuim, waaronder de meldplicht.

De LPA stuurt na het onderzoek een schriftelijke rapportage aan het hoofd van de school; zie paragraaf 3 voor de begripsbepaling van het hoofd van de school. Het hoofd van de school/instelling krijgt in het kader van hoor en wederhoor vervolgens 10 werkdagen om een reactie te geven. Vervolgens wordt door de LPA een definitief rapport opgemaakt. De LPA start met het aanleggen van een dossier van de school/opleiding. Melding aan de Inspectie van het Onderwijs vindt niet plaats.

Tweede signalering

Minimaal vijf maanden na vaststelling van het definitieve rapport beoordeelt de LPA of de school de eerder geconstateerde tekortkomingen heeft weggewerkt. Als de school nu voldoet aan alle wettelijke bepalingen maakt de LPA hier een aantekening van in het dossier en wordt het dossier gesloten. De school krijgt wederom een schriftelijk rapportage. Het hoofd van de school/instelling krijgt in het kader van hoor en wederhoor vervolgens 10 werkdagen om een reactie te geven. Vervolgens wordt door de LPA een definitief rapport opgemaakt.

Indien de school nog steeds niet voldoet aan de wettelijke bepalingen dan zal de LPA de school aansporen om alsnog te voldoen en aangeven dat zij bij wederom niet voldoen een signaal zal afgeven aan de inspectie. De LPA bevestigt schriftelijk de resultaten van onderzoek aan het hoofd van de school. Het hoofd van de school/instelling krijgt in het kader van hoor en wederhoor vervolgens 10 werkdagen om een reactie te geven. Vervolgens maakt de LPA het definitieve rapport op. Alle schriftelijke stukken worden opgenomen in het dossier van de school.

Derde signalering

Vervolgens beoordeelt de LPA minimaal vier maanden na vaststelling van het definitieve rapport van het tweede onderzoek of de school de eerder geconstateerde tekortkomingen heeft weggewerkt.

NB: Na twee maal een onvoldoende oordeel op een aspect van de Leerplichtwet 1969 geldt bij het derde onderzoek voor het hoofd van de school/instelling de cautie (het recht tot zwijgen). De cautie luidt: 'U bent niet verplicht te antwoorden.' Deze wordt gegeven omdat er bij opnieuw een onvoldoende oordeel een bestuurlijke boete kan worden opgelegd.

De cautie geldt alleen voor het hoofd van de school/instelling of, bij afwezigheid van het hoofd, voor een plaatsvervangend hoofd dat daartoe mandaat van het hoofd heeft gekregen. De cautie geldt dus niet voor andere functionarissen van de school/instelling. Indien het (plaatsvervangend) hoofd van de cautie gebruikmaakt, gaat het onderzoek wel gewoon door en dient hij/zij wel gewoon mee te werken door de benodigde informatie (fysiek) ter beschikking te stellen.

Wanneer het hoofd zelf niet aanwezig is tijdens het onderzoek en er ook geen plaatsvervangend hoofd is of aanwezig kan zijn, dient de school in ieder geval te zorgen voor een andere functionaris die tijdens het onderzoek de benodigde informatie kan verstrekken. Deze functionaris hoeft dan echter niet de cautie te worden gegeven.

Als de school nu voldoet aan alle wettelijke bepalingen maakt de LPA hier een aantekening van in het dossier en wordt het dossier gesloten. Wel wordt een schriftelijke rapportage aan de school gezonden.

Het hoofd van de school/instelling krijgt in het kader van hoor en wederhoor vervolgens 10 werkdagen om een reactie te geven. Vervolgens maakt de LPA het definitieve rapport op.

Als de LPA constateert dat de school/instelling bij de derde controle nog steeds niet voldoet aan de wettelijke vereisten, volgt een melding aan de inspectie. De leerplichtambtenaar zendt bij de melding een kopie van alle relevante informatie (dossier) aan de inspectie. Hiermee start het officiële toezicht- en handhavingstraject vanuit de inspectie en komt de school in de rode fase terecht. De leerplichtambtenaar stelt de school schriftelijk in kennis van de melding en stuurt een schriftelijke rapportage. Het hoofd van de school/instelling krijgt in het kader van hoor en wederhoor vervolgens 10 werkdagen om een reactie te geven. Vervolgens wordt door de LPA een definitief rapport opgemaakt. De inspectie hanteert de melding als urgent signaal.

De inspectie beoordeelt het dossier. Wanneer het dossier in de ogen van de Inspectie van het Onderwijs onvoldoende is onderbouwd, verzoekt de inspectie de LPA het dossier aan te vullen. Als het dossier vervolgens compleet en het juridisch handhaafbaar is, start de inspectie het handhavingstraject en adviseert de minister een bestuurlijke boete op te leggen.

Is het dossier nog steeds niet compleet, dan voert de inspectie zelf onderzoek uit. De inspectie stuurt zo nodig een brief met gelegenheid tot herstel. De school komt onder geïntensiveerd toezicht en moet verbeteracties plegen. De inspectie informeert de LPA. Minimaal vier maanden na vaststelling van het definitief rapport van de derde controle voert de inspectie een vervolgonderzoek uit op de school, indien gewenst met de LPA.

Voldoet de school nu aan de wettelijke bepalingen dan sluit de inspectie het dossier. Als de school niet voldoet, legt de inspectie dit vast in een conceptrapport en na hoor- en wederhoor in een definitief rapport. Daarna adviseert de Inspectie van het Onderwijs de Minister om een bestuurlijke boete op te leggen. De school blijft onder geïntensiveerd inspectietoezicht totdat de school de zaken op orde heeft conform de wettelijke bepalingen.

Afspraken in convenanten

De afspraken die de gemeente -in convenanten of anderszins- met scholen en instellingen heeft gemaakt met betrekking tot de reductie van schoolverzuim en schooluitval kunnen door de gemeente in de onderzoeken meegenomen en gerapporteerd worden. In de handhaving door de Inspectie van het Onderwijs zullen die bevindingen echter niet worden meegewogen. In de handhaving door de Inspectie van het Onderwijs zijn de wettelijke bepalingen het uitgangspunt. Toezicht op het nakomen van de afspraken die partijen onderling zijn overeengekomen, dient ook door deze partijen onderling geregeld te worden.

3. Uitgangspunten

Selectie van scholen en instellingen en moment van onderzoek

Passend binnen de bestuurlijke visie en het beleid van de gemeente, selecteert de gemeente welke scholen of instellingen wanneer onderzocht worden.

Zodra een onderzoek resulteert in een onvoldoende oordeel, wordt een verbeterperiode geboden en volgt een heronderzoek.

Mogelijkheid tot deelonderzoek

De gemeente kan er voor kiezen om op deelaspecten van dit kader een onderzoek uit te voeren.

Zorgvuldige procedure

De procedure voor het uitvoeren van de onderzoeken en het komen tot een oordeel zal op een zorgvuldige wijze plaatsvinden. Zo zijn er termijnen van toepassing voor het leveren van informatie over feitelijke onjuistheden of extra informatie voordat een definitief oordeel wordt gegeven. Tijdens de procedure van de onderzoeken wordt de school of instelling van de procedure en de termijnen op de hoogte gesteld.

Onderzoek op basis van de wetgeving en mogelijk aanvullend

De basis voor het onderzoek wordt gevormd door de wettelijke bepalingen. Als aanvulling daarop kan de gemeente ervoor kiezen om andere kwalitatieve aspecten in het onderzoek te betrekken. De bevindingen over deze aanvullende kwalitatieve aspecten worden gerapporteerd en kunnen betrokken worden in de kwaliteitsverbetering binnen de school of instelling of in de samenwerking met de gemeente of andere ketenpartners. In de rapportage wordt een onderscheid gemaakt tussen de bevindingen op basis van het wettelijk kader en de bevindingen op basis van het aanvullende onderzoeksdeel.

Kwaliteitscriteria op basis van het wettelijk kader

De kwaliteitscriteria die uitgangspunt zijn voor het onderzoek, zijn afgeleid van de Leerplichtwet 1969. Aanvullend daarop zijn enkele artikelen uit de sectorwetten van toepassing, omdat deze artikelen zo nauw verwant zijn met de bepalingen in de Leerplichtwet 1969 en het streven om het schoolverzuim en het voortijdig schoolverlaten te reduceren binnen de RMC-regio.

In *bijlage 1* wordt een overzicht gegeven van de kwaliteitscriteria die gelden voor naleving van de Leerplichtwet 1969 door hoofden en naleving van de sectorwetgeving in relatie tot de RMC-functie.

In dit overzicht zijn, herleid naar de afzonderlijke wetten, de wettelijke bepalingen terug te vinden waarin het hoofd van de school of instelling een verantwoordelijkheid heeft.

Bij het onderdeel Leerplichtwet 1969 wordt tevens in de laatste kolom weergegeven of aan het hoofd een bestuurlijke boete op grond van artikel 27 van de Leerplichtwet 1969 opgelegd kan worden indien niet aan de wettelijke bepaling wordt voldaan.

De in het overzicht vermelde kwaliteitscriteria vormen het beoordelingskader tijdens de onderzoeken.

Hoofd van de school/instelling:

Voorafgaande aan het onderzoek wordt vastgesteld welke functionaris beschouwd wordt als hoofd van de school/instelling in de zin van de Leerplichtwet 1969. Hierover vindt door de onderzoeker afstemming plaats met de eindverantwoordelijke van de school/instelling.

Vaak wordt de functie "hoofd" in de praktijk als volgt ingevuld:

PO: Directeur van het Brinnummer van de locatie

VO: Directeur van het Brinnummer van de locatie

(V)SO: Directeur van het Brinnummer van de locatie

MBO: De functionaris (opleidingsmanager, teammanager o.i.d.) die direct verantwoordelijk is voor de opleiding (of cluster van opleidingen) die onderzocht wordt.

Alle correspondentie en rapporten rondom het onderzoek worden gestuurd naar het hoofd en gaan altijd in afschrift naar het bevoegd gezag (het bestuur). Wanneer het hoofd tijdens het onderzoek zelf verhinderd is en een plaatsvervangend hoofd stuurt, wordt ervan uitgegaan dat het plaatsvervangend hoofd mandaat heeft gekregen van het hoofd.

4. Wijze van beoordeling

Deze toelichting beschrijft waarop gelet wordt tijdens het onderzoek.

1. Registratie en melding

De aanwezige methode van registratie binnen de school biedt voldoende mogelijkheden om zich te verantwoorden over de melding van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.

Beoordeling:

De aanwezige methode van registratie dient systematisch van opzet te zijn. Een registratie is systematisch als er een goede beschrijving is van wat er geregistreerd moet worden, hoe dit geregistreerd wordt, wie waarvoor verantwoordelijk is en wat de frequentie is. De registratie dient inzichtelijk, actueel en betrouwbaar te zijn.

Naast dat de registratie systematisch is opgezet, dient de methode ook geïmplementeerd te zijn. Tevens dient er intern een controle plaats te vinden op de werking van het systeem. Op basis van deze controle vindt, indien nodig, een bijstelling plaats.

Het management beschikt over actuele en betrouwbare informatie waarmee het proces gevolgd en bijgestuurd kan worden.

De registratie is zodanig dat op de juiste gronden en binnen de wettelijke termijnen melding van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten plaatsvindt.

De registratie en melding heeft, afgeleid van het wettelijk kader in bijlage 1, betrekking op de volgende onderdelen:

- Melden relatief verzuim (ongeoorloofd verzuim) (*bijlage 2*)
- Melden verzuim niet-leerplichtigen*
- Schorsing*
- Verwijdering

Gerelateerde wet: Leerplichtwet 1969 en *sectorwetten

Oordeel (per afzonderlijk onderdeel): voldoet / voldoet niet

2. Vrijstelling geregeld schoolbezoek (verlof)

Een vrijstelling voor geregeld schoolbezoek (verlof) vindt alleen plaats op grond van wettelijke bepalingen. De registratie betreft zowel de aanvraag als het besluit en is volledig.

Beoordeling:

De vrijstellingen worden alleen toegekend op de gronden en binnen de termijnen zoals deze wettelijk bepaald zijn. De registratie van de aanvraag en het besluit is volledig, er is een schriftelijke aanvraag en een schriftelijk besluit. Indien een afwijzing van de aanvraag plaatsvindt, is deze gemotiveerd. Tevens worden de uitgangspunten toegepast zoals deze staan vermeld in de Beleidsregel uitleg "specifieke aard van het beroep" en "andere gewichtige omstandigheden" bedoeld in de Leerplichtwet 1969, van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.¹

Gerelateerde wet: Leerplichtwet 1969

Oordeel: voldoet / voldoet niet

---

¹ Stcrt. 2012, 14773.

3. Communicatie van verzuimbeleid

Ouders/verzorgers en leerlingen zijn op de hoogte gesteld van het verzuimbeleid van de school.

Beoordeling:

Het verzuimbeleid maakt onderdeel uit van de schoolgids dan wel de onderwijsovereenkomst. De tekst van het verzuimbeleid in de schoolgids dan wel de onderwijsovereenkomst is eenduidig en voldoet inhoudelijk aan de wettelijke bepalingen zoals vermeld in de Leerplichtwet 1969 en de sectorwetten.

Gerelateerde wet: Sectorwetten en Leerplichtwet 1969

Oordeel: voldoet / voldoet niet

4. Interventie, verzuimaanpak *

De school of instelling hanteert een aanpak die erop gericht is de leerlingen die dreigen uit te vallen (schoolverzuim dan wel voortijdig schoolverlaten) op een zorgvuldige en samenhangende wijze te begeleiden, waarbij samenwerking wordt gezocht met de ouders/verzorgers en de ketenpartners.

Beoordeling:

Er is beleid dat vertaald is naar een samenhangende aanpak, dit is intern een leidraad voor de medewerkers binnen de school of instelling. Er is een duidelijke taakverdeling tussen afzonderlijke functionarissen. De afspraken die in regionale convenanten of anderszins zijn gemaakt, worden nageleefd. Indien samenwerking met ketenpartners aan de orde is wordt gezorgd voor een zorgvuldige, tijdige en volledige gegevensuitwisseling zodat de volgende schakel direct de volgende stap in het proces kan nemen. De school of instelling blijft ook in de samenwerking met de partners de regie houden zodat de voortgang bewaakt blijft en aan de eigen verantwoordelijkheid voor de leerling invulling gegeven wordt.

Het management creëert randvoorwaarden en stuurt op de uitvoering. Het management heeft inzicht in de resultaten van de afzonderlijke organisatorische eenheden en stuurt hierop. Periodiek vindt evaluatie en indien nodig bijstelling plaats.

Oordeel: het oordeel is kwalitatief en geeft aan in welke mate voldaan is aan aandachtsgebieden.

* Dit onderdeel van het onderzoek is optioneel en kan door de gemeente in overleg met de school/instelling ingezet worden. Het doel van dit deel van het onderzoek is de school of instelling inzicht te geven in de sterke punten en de gebieden voor verbetering van de aanpak. De school of instelling kan de bevindingen benutten in de kwaliteitsverbetering.

BIJLAGE 1

Overzicht kwaliteitscriteria in relatie tot wettelijk kader naleving Leerplichtwet 1969 door hoofden en sectorwetgeving RMC-functie. A) LEERPLICHTWET 1969

Onderwerp	Kwaliteitsaspect	Criterium	Lpw ²	BB ³	Sector
Relatief verzuim (ongeoorloofd verzuim)					
	Tijdig melden ⁴ van verzuim zonder geldige reden.	Verzuim zonder geldige reden van 16 uur les- of praktijktijd gedurende een periode van 4 opeenvolgende lesweken, is onverwijld (binnen 5 werkdagen) gemeld via digitaal verzuimloket DUO.	21 21a	✓	VO
	Tijdig melden ⁵ van verzuim zonder geldige reden.	Verzuim zonder geldige reden van 16 uur lestijd gedurende een periode van 4 opeenvolgende lesweken, is onverwijld (binnen 5 werkdagen) gemeld via digitaal verzuimloket DUO.	21 21a	✓	MBO
	Tijdig melden ⁶ van verzuim zonder geldige reden.	Verzuim zonder geldige reden van 16 uur les- of praktijktijd gedurende een periode van 4 opeenvolgende lesweken, is onverwijld (binnen 5 werkdagen) gemeld aan gemeente.	21 21b	✓	PO/(V)SO
Verwijdering⁷					
	Terstond melden beslissing tot verwijderen van leerling	Beslissing tot verwijdering van leerling wordt terstond gemeld aan gemeente.	18	✓	PO/VO/MBO/ (V)SO

² LPW: Leerplichtwet 1969

³ BB: Bestuurlijke Boete - Mogelijkheid tot opleggen bestuurlijke boete aan het hoofd (artikel 27 Lpw).

⁴ Meldplicht is van toepassing op leerling jonger dan 16 jaar of leerling jonger dan 18 jaar zonder startkwalificatie (voor details, zie Lpw artikel 3 en 4a lid 1)

⁵ Meldplicht is van toepassing op leerling jonger dan 16 jaar of leerling jonger dan 18 jaar zonder startkwalificatie (voor details, zie Lpw artikel 3 en 4a lid 1)

⁶ Leerlingen met een REC-indicatie (1-4) zijn altijd kwalificatieplichtig en vallen derhalve ook onder de bepalingen van de Leerplichtwet 1969. Zie *bijlage 3*

⁷ Voor een overzicht van de wettelijke basis en bijzonderheden met betrekking tot verwijderen: zie ook B) Sectorwetten en *bijlage 6*.

Onderwerp	Kwaliteitsaspect	Criterium	Lpw ⁸	BB ⁹	Sector
Vrijstelling geregeld schoolbezoek (verlof)					
	Vrijstelling geregeld schoolbezoek vindt alleen plaats o.b.v.:				
	Leeftijd: Voor een jongere die nog niet de leeftijd van 6 jaar heeft	Indien de leerling maximaal 10 uur per week de school niet regelmatig bezoekt, is voor de eerste 5 uren mededeling gedaan door de ouder/verzorger en voor de uren die de 5 uur overschrijden een vrijstelling verleend door het hoofd.	11a		PO/(V)SO
	Ziekte	Binnen 2 dagen na het ontstaan van de verhindering is er een kennisgeving aan het hoofd.	12 (11 lid d) (13b)		PO/VO/MBO/ (V)SO
	Plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging	Uiterlijk 2 dagen vóór de verhindering is er een kennisgeving aan het hoofd.	13 (11 lid e) (13b)		PO/VO/MBO/ (V)SO
	Vakantie o.b.v. specifieke aard van beroep ouder/verzorger	Toekenning slechts eenmaal voor ten hoogste 10 dagen (of evenredig bij BBL) en niet in de eerste 2 lesweken van het schooljaar. <i>Voldoet aan de OCW beleidsregel¹⁰ uitleg "specifieke aard van het beroep" bedoeld in de Leerplichtwet 1969.</i>	13a (11 lid f)	✓ lid 2	PO/VO/MBO/ (V)SO
	Andere gewichtige omstandigheden	Verlof wordt voor ten hoogste 10 dagen (of evenredig bij BBL) per schooljaar door het hoofd verleend. Indien voor meer dan 10 dagen verlof wordt gevraagd, wordt verzoek behandeld door leerplichtambtenaar. <i>Voldoet aan de OCW beleidsregel⁷ uitleg "andere gewichtige omstandigheden" bedoeld in de Leerplichtwet 1969.</i>	14 (11 lid g)	✓ lid 3	PO/VO/MBO/ (V)SO

⁸ LPW: Leerplichtwet 1969

⁹ BB: Bestuurlijke Boete - Mogelijkheid tot opleggen bestuurlijke boete aan het hoofd (artikel 27 Lpw).

¹⁰ Beleidsregel van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 21 juni 2012, nr. 418788 betreffende de uitleg van de termen "specifieke aard van het beroep" en "andere gewichtige omstandigheden", bedoeld in de Leerplichtwet 1969, in verband met de toepassing van de bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 27 van de Leerplichtwet 1969, bij overtreding van de vrijstellingsgronden van geregeld schoolbezoek als bedoeld in artikel 13a, tweede lid, en artikel 14, derde lid, eerste volzin, van de Leerplichtwet 1969.

Onderwerp	Kwaliteitsaspect	Criterium	Lpw ⁸	BB ⁹	Sector
Inlichtingen					
	Volledigheid en juistheid van inlichtingen.	Het hoofd verstrekt bij de uitvoering van de Leerplichtwet juiste en volledige inlichtingen.	27c	✓	PO/VO/MBO/ (V)SO

B) SECTORWETTEN

Onderwerp	Kwaliteitsaspect	Criterium	Sectorwet	Sector
Melden verzuim niet leerplichtigen (leerlingen van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie)				
	Tijdig melden van verzuim zonder geldige reden van niet-leerplichtigen	Verzuim zonder geldige reden van een aaneengesloten periode van ten minste 4 weken, is onverwijld (binnen 5 werkdagen) gemeld via digitaal verzuimloket DUO.	WVO 28a lid 1 WEB 8.1.8a lid 1	VO/MBO
	Tijdig melden van verzuim zonder geldige reden van niet-leerplichtigen	Verzuim zonder geldige reden van een aaneengesloten periode van ten minste 4 weken, is onverwijld (binnen 5 werkdagen) gemeld aan de gemeente	WEC 47a lid1	(V)SO
Communicatie van verzuimbeleid				
	Verzuimbeleid in schoolgids of onderwijsovereenkomst	Het verzuimbeleid maakt onderdeel uit van de schoolgids (PO,VO, Expertisecentra) of de onderwijsovereenkomst (MBO).	WPO 13.1.k WVO 24a.1.h WEB 8.1.3.f WEC 22.1.i	PO/VO/MBO/ (V)SO
Schorsing¹¹				
	Periode en reden van schorsen	Schorsing is met opgave van reden en ten hoogste voor een periode van één week.	WPO 40c lid 1 Inrichtingsbe- sluit WVO 13, lid 1 WEC 40a lid 1	PO VO (V)SO
	Informerende leerling en ouders	Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de ouders	WPO 40c lid 2	PO

¹¹ Voor een overzicht van de wettelijke basis en bijzonderheden met betrekking tot schorsen: zie *bijlage 5*.

Onderwerp	Kwaliteitsaspect	Criterium	Sectorwet	Sector
		bekendgemaakt		
	Informereren leerling en ouders	Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de betrokkene en, indien deze nog niet de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt, ook aan de ouders, voogden of verzorgers van de betrokkene bekendgemaakt.	Inrichtingsbesluit WVO 13 lid 2	VO
	Informereren leerling en ouders	Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de ouders dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, aan de leerling bekendgemaakt.	WEC 40a lid 2	(V)SO
	In kennis stellen inspectie	Bij een schorsing voor een periode langer dan één dag is de inspectie schriftelijk en met opgave van redenen in kennis gesteld.	WPO 40c lid 3 Inrichtingsbesluit WVO 13 lid 3 WEC 40a lid 3	PO VO (V)SO
Verwijdering¹²				
	Tijdig melden van verwijdering niet-leerplichtigen	Verwijdering van een niet-leerplichtige leerling die geen startkwalificatie heeft en de leeftijd van 23 jaren nog niet heeft bereikt, is onverwijld (uiterlijk volgende werkdag) gemeld aan de gemeente. ¹³	WVO 28 WEB 8.1.8 WEC 47a lid 1	VO/MBO/ (V)SO (geldt <u>niet</u> voor PO)
	In kennis stellen inspectie	Bij een definitieve verwijdering (van zowel leerplichtige als niet-leerplichtige leerling) is de inspectie schriftelijk en met opgave van redenen in kennis gesteld.	Inrichtingsbesluit WVO 14 lid 3	VO (geldt <u>niet</u> voor PO, (V)SO en MBO)

C) OVERIGE ONDERWERPEN:

Bij deze onderwerpen heeft het hoofd volgens de Leerplichtwet 1969 een taak, hierop is echter geen bestuurlijke boete van toepassing. Zie voor de wetsartikelen waarvoor dit geldt *bijlage 4*.

¹² Voor een overzicht van de wettelijke basis en bijzonderheden met betrekking tot verwijderen: zie ook A) Leerplichtwet 1969 en *bijlage 6*.

¹³ Het betreft altijd een besluit tot definitieve verwijdering.

BIJLAGE 2

Uitgangspunten voor het tellen en melden van relatief verzuim (ongeoorloofd verzuim):

Leerplichtige leerlingen:

- Ongeoorloofde afwezigheid van 16 uren les- of praktijktijd in een periode van vier aaneengesloten weken (vakanties tellen niet mee als lesweek).
- Een periode van vier opeenvolgende lesweken is een periode van vier weken die begint te tellen vanaf het eerste moment van ongeoorloofde afwezigheid van een leerling, op welke dag dan ook.
- Als er 16 (losse) les/klokuren ongeoorloofd verzuim zijn in 4 weken, dan moet de school dit melden (binnen 5 werkdagen na het overschrijden van de grens van 16 uur).
- Na het overschrijden van de 16 uur begint een nieuwe periode van 4 weken. Na de eerste 16 uur ongeoorloofde afwezigheid dient een vervolgmelding gedaan te worden zodra er binnen een periode van vier weken wederom 16 uur ongeoorloofd verzuim is opgebouwd. De school dient te melden, ongeacht of er een actie vanuit school of leerplichtambtenaar loopt.
- Als een leerling na de eerste melding helemaal niet meer op school verschijnt, en als gevolg daarvan meerdere keren per week een overschrijding van 16 uur en dus melding aan de orde zou zijn, kan worden volstaan met een wekelijkse vervolgmelding in plaats van na iedere 16 uur afwezigheid opnieuw te melden.

Lesuur of klokuur:

- VO-scholen melden bij 16 lesuren (mits dit lesuur minder of gelijk aan 60 minuten is). Als een lesuur echter meer dan 60 minuten bedraagt, dient dit omgerekend te worden naar klokuren en dient bij 16 klokuren gemeld te worden.
- MBO-scholen kunnen kiezen te melden bij 16 klokuren of bij 16 lesuren (mits dit lesuur minder of gelijk aan 60 minuten is).
Om te bepalen of een melding tijdig is gedaan, dienen bij het MBO lesuren altijd omgerekend te worden naar klokuren. Bij 16 klokuren dient gemeld te worden.
- PO-scholen melden bij 16 klokuren.

BIJLAGE 3

WEC

Leerlingen met een REC indicatie (1-4) zijn altijd kwalificatieplichtig, behalve de leerlingen met een 'arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel' of het 'uitstroomprofiel dagbesteding' die (v)so-school na afloop van de eigenlijke leerplicht hebben verlaten.

N.B. Leerlingen die een (v)so-school met een 'arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel' of het 'uitstroomprofiel dagbesteding' na afloop van de eigenlijke leerplicht verlaten ontvangen ingevolge artikel 14d WEC of 14G WEC altijd een getuigschrift.'

Praktijkonderwijs

Jongeren met een getuigschrift of schooldiploma praktijkonderwijs zijn ingevolge artikel 4a, tweede lid, Lpw vrijgesteld van de kwalificatieplicht. De meldingsplicht van het schoolhoofd zoals die volgt uit artikel 21 Lpw lid 1 geldt dus niet ten aanzien van deze groep jongeren. Maar voor de jongeren die na het praktijkonderwijs een nog MBO-opleiding gaan volgen, is vervolgens de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) van toepassing. In de WEB is zogenoemde RMC-wetgeving opgenomen, waaronder artikel 8.1.8a WEB. In dit artikel is het bevoegd gezag een meldingsplicht opgelegd ten aanzien van de jongeren op wie Leerplichtwet niet meer van toepassing is, die de leeftijd van 23 jaar nog niet hebben bereikt en die niet in het bezit zijn van een startkwalificatie. Hier vallen de jongeren afkomstig uit het praktijkonderwijs dus wél onder. Met andere woorden: de meldingsplicht berust in dat geval niet op de Lpw, maar op de WEB. De meldingsplicht op basis van de WEB houdt, anders dan die op basis van de Lpw, in dat het bevoegd gezag een melding moet doen zodra sprake is van afwezigheid zonder geldige reden gedurende een aaneengesloten periode van ten minste vier lesweken - tenzij het bevoegd gezag zelf een kortere periode bepaalt.

BIJLAGE 4

Artikelen van de Leerplichtwet 1969 die, naast de artikelen genoemd in bijlage 1, van belang zijn voor het toezicht op naleving van de Lpw door de hoofden van de scholen of instellingen, maar waarbij geen bestuurlijke boete kan worden opgelegd zijn:

Artikelen 2, eerste lid, tweede volzin, vierde en vijfde lid, 3a, vijfde lid, tweede volzin, 3b, tweede lid, derde volzin, 4a, derde tot en met zesde lid, 10, 11a, tweede lid, 12, 13, 13 b, eerste, tweede en derde lid, eerste volzin, artikel 18 lid 3, van de Leerplichtwet 1969.

Het hoofd is op grond van artikel 10 van de Lpw verplicht slechts dan op verzoek van ouders of verzorgers een jongere uit te schrijven als dit wordt gevraagd wegens inschrijving van de jongere op een andere school, wegens vrijstelling van de inschrijfplicht op grond van artikel 5 van de Lpw (nadat aan het hoofd gebleken is dat aan de aan een dergelijke vrijstelling verbonden voorwaarden is voldaan)¹⁴ en wegens vrijstelling op grond van artikel 5a en 15 Leerplichtwet 1969.¹⁵ Verder ligt er impliciet een verplichting voor het hoofd vast in artikel 2, lid 1, en artikel 4a, lid 4, Lpw. Deze artikelen verplichten degenen die een jongere op een school doet inschrijven om bij de inschrijving een bewijs van uitschrijving van een andere school te overleggen. Dat brengt met zich mee dat het hoofd dan ook gehouden is om bij het inschrijven van een jongere op zijn school of instelling na te gaan of het door de Lpw gevorderde document (bewijs van uitschrijving) aanwezig is.¹⁶ Verder ligt er in artikel 11a Lpw nog een verplichting van het hoofd vevat die hij niet zou kunnen nakomen. Het betreft hier de bevoegdheid om, desgevraagd, een jongere van vijf jaar vrij te stellen van de schoolbezoekplicht voor meer dan 5 uur tot maximaal 10 uur per week. De artikelen 12 en 13 van de Lpw binden vrijstelling van schoolbezoek wegens het vervullen van godsdienstige of levensbeschouwelijke plichten en vrijstelling wegens ziekte aan het vooraf of tijdig binnen twee dagen na het ontstaan van de verhindering melden van de reden van verhindering aan het hoofd. Tot de verplichtingen van het hoofd behoren bijgevolg dat hij controleert of aan deze voorwaarden is voldaan. Ook is er nog de verplichting van het hoofd genoemd in artikel 23 van de Lpw om overtreding van het arbeidsverbod terstond aan de arbeidsinspectie te melden.

---

¹⁴ Bij vrijstelling op grond van artikel 5 onder a van de Lpw is de voorwaarde dat de ouder of verzorger een verklaring van een door de gemeente aangewezen arts, psycholoog of pedagoog overlegt, waaruit blijkt dat de jongere niet of nooit geschikt zal zijn voor het volgen van schoolonderwijs. Bij vrijstelling op grond van artikel 5 onder b is de voorwaarde dat de ouder of verzorger ten aanzien van een leerling die voor het eerste een basisschool gaat bezoeken of voor het eerst een school voor voortgezet onderwijs of voor het eerst een WEB-instelling een verklaring overlegt waarin bedenkingen worden geuit tegen de richting van alle in de woonomgeving van de jongere gelegen scholen, resp. instellingen. Bij vrijstelling op grond van artikel 5 onder c is de voorwaarde dat een verklaring van een hoofd van een onderwijsinstelling in het buitenland wordt overgelegd waaruit blijkt dat de jongere op die school of instelling in het buitenland staat ingeschreven en die school of instelling ook geregeld bezoekt.

¹⁵ Artikel 5a Leerplichtwet 1969 geeft aan kinderen van kermisexploitanten en circusmedewerkers vrijstelling van de inschrijfplicht tijdens het kermis- en circusseizoen als zij, met hun ouders meereizen. Uit de bewoording van artikel 10 Leerplichtwet 1969 volgt dat het hoofd niet gehouden is na te gaan of de ouders terecht een beroep op deze vrijstellingsgrond doen. Dat geldt eveneens als ouders of verzorgers een jongere wensen uit te schrijven wegens vrijstelling op grond van artikel 15 Leerplichtwet 1969. Dat artikel geeft burgemeester en wethouders de bevoegdheid om in bijzondere gevallen vrijstelling te verlenen aan een kwalificatieplichtige jongere indien deze op andere wijze voldoende onderwijs geniet.

¹⁶ Er is tegenspraak tussen aan de ene kant het verplichting uit artikel 10 Lpw om slechts op verzoek van ouders of verzorgers uit te schrijven wegens inschrijving op een andere school en de verplichting uit artikel 2, lid 1 en artikel 4a, lid 4, Lpw om bij inschrijving na te gaan of er een bewijs van uitschrijving van een andere school wordt overgelegd. Volgens de ene bepaling moet er kennelijk eerste een bewijs van inschrijving op een andere school zijn alvorens kan worden uitgeschreven en volgens de ander bepaling moet er al een bewijs van uitschrijving zijn alvorens een jongere kan worden ingeschreven.

BIJLAGE 5

Overzicht van de wettelijke basis en bijzonderheden met betrekking tot schorsen

SCHORSEN				
	po	(v)so	vo	bve
wettelijke basis	Art. 40c WPO	Art. 40a WEC	Art. 13 en 14 IB-WVO	Indirect art. 8a.2.2., lid 3, onder i, WEB ¹⁷
duur	ten hoogste 1 week			volgens deelnemers-overeenkomst en het schorsings-beleid dat de instemming heeft van de deelnemersraad
uitzondering duur	---		tijdens overleg met inspecteur over voorgenomen verwijdering	
vormvoorschrift	schriftelijk en gemotiveerd			
procedure voorschrift	Besluit schriftelijk bekend maken aan ouders; bij langer dan 1 dag melding aan inspectie met opgave van redenen	Besluit schriftelijk bekend maken aan ouders dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, aan de leerling; bij langer dan 1 dag melding aan inspectie met opgave van redenen	Besluit schriftelijk bekend maken aan leerling en, indien deze nog geen 21 is, de ouders; bij langer dan 1 dag melding aan inspectie met opgave van redenen	
rechtsmiddel	openbaar: bezwaar en beroep volgens Awb bijzonder: klacht en/of bezwaar en (voorzieningen)rechter			(openbaar en) bijzonder: (voorzieningen) rechter
rechterlijke interventie	marginale toetsing			volgens deelnemers-overeenkomst en het schorsings-beleid dat de instemming heeft van de deelnemersraad
consequentie leerplicht	geen voorgeschreven melding aan leerplichtambtenaar; Als de schorsing inhoudt dat de leerling bij wijze van tuchtmaatregel tijdelijk de toegang tot de school is ontzegd, heeft deze vrijstelling van de schoolbezoekplicht o.g.v. 11, onder c, Lpw.			

¹⁷ Artikel 8a.2.2., lid 3, onder i, WEB, betreft de medezeggenschapsbepaling op grond waarvan de deelnemersraad instemmingsrecht heeft ten aanzien van het beleid met betrekking tot het toelaten, schorsen en verwijderen van deelnemers. Er moet dus beleid zijn, maar inhoudelijke voorschriften, ander dan 8.1.3., lid 5, Web, inzake definitieve verwijdering, ontbreken.

BIJLAGE 6

Overzicht van de wettelijke basis en bijzonderheden met betrekking tot verwijderen

	po	(v)so	vo	bve
verwijderen				
wettelijke basis	Art. 40, lid 1, 11 en 12 en art. 63, lid 2 en 3, WPO	Art. 40, lid 1, 18 en 21 en art. 61, lid 2, 3 en 4 en art. 47a, lid 1, onder c, WEC	Art. 27, lid 1 en 1b, en 28 WVO, art. 14 en 15 IB-WVO	Art. 8.1.3., lid 5, en art. 8a.2.2., lid 3, onder i, WEB ¹⁸
status	Zonder alternatief ongeoorloofd	Alleen in (V)SO REC cluster 1 en 2 zonder alternatief na 8 weken zoeken geoorloofd.	Zonder alternatief ongeoorloofd	Na 8 weken zoeken naar alternatief geoorloofd
vormvoorschrift	Schriftelijk en gemotiveerd met vermelding rechtsmiddel aan ouders		Schriftelijk en gemotiveerd met vermelding rechtsmiddel aan leerling en ouders	Volgens deelnemers-overeenkomst en het verwijderings-beleid dat de instemming heeft van de deelnemersraad
procedurevoorschrift	Vooraf horen groepsleraar en ouders	Vooraf horen betrokken leraar of leraren en ouders	Vooraf horen leerling en ouders	
uitsluiting	----		Geen verwijdering gedurende het schooljaar wegens onvoldoende vorderingen	
meldplicht leerplichtigen	Verwijdering terstond melden aan leerplichtambtenaar		Verwijdering terstond melden aan leerplicht-ambtenaar en schriftelijk en met opgaaf van redenen melden aan inspecteur	
meldplicht niet-leerplichtigen	nvt	Onverwijld opgave van verwijdering aan B&W woongemeente leerling	Onverwijld opgave van verwijdering aan B&W woongemeente leerling en schriftelijk en met opgaaf van redenen melden aan inspecteur	Onverwijld opgave van verwijdering aan B&W woongemeente deelnemer
rechtsmiddel	Openbaar en bijzonder: Bezwaar Vervolgens: Openbaar: beroep Bijzonder: (voorzieningen)rechter			Volgens deelnemers-Overeenkomst en het verwijderings-beleid dat de instemming heeft van de deelnemersraad
procedurevoorschrift Bezwaar	Vooraf horen ouders	Vooraf overleg inspecteur en desgewenst andere deskundigen; Verstrekking ontvangen adviezen aan ouders; opnieuw horen ouders	Verstrekking ontvangen adviezen aan leerling en ouders; opnieuw horen leerling en ouders	
beslistermijn bezwaar	Openbaar: 4 weken na het verstrijken van 6 weken bezwaartermijn; Bijzonder: 4 weken na ontvangst bezwaar		Openbaar en bijzonder: 4 weken na ontvangst bezwaar	
rechterlijke interventie	Marginale toetsing			Toetsing aan ovk

¹⁸ Artikel 8a.2.2., lid 3, onder i, WEB, betreft de medezeggenschapsbepaling op grond waarvan de deelnemersraad instemmingsrecht heeft ten aanzien van het beleid met betrekking tot het toelaten, schorsen en verwijderen van deelnemers. Er moet dus beleid zijn, maar inhoudelijke voorschriften, ander dan 8.1.3., lid 5, Web, inzake definitieve verwijdering, ontbreken.

BIJLAGE 7

Normering

De wet hanteert het uitgangspunt dat volledig aan de voorschriften moet worden voldaan. Om het kader werkbaar te houden en de scholen enige ruimte te bieden in het mogen maken van onvoorziene fouten geldt de volgende normering wat betreft toegestane afwijkingen binnen de onderzoeksgroep.

ONDERWERP	Basis onderzoeksgroep omvang: 3 klassen met gezamenlijk min. 50 leerlingen	Normering door gemeente wat betreft toegestane afwijkingen
Melden relatief verzuim (ongeorloofd verzuim)		
Leerplichtigen	alle leerlingen	2
Niet leerplichtigen 18+ zonder SK	alle leerlingen	1
Vrijstelling geregeld schoolbezoek (verlof) Juistheid	max. 5 aanvragen	1
Schorsing	max. 5	0
Verwijdering Leerplichtigen	max. 5	0
Niet leerplichtigen 18+ zonder SK	max. 5	0
Communicatie van verzuimbeleid	- SO/PO/VO: schoolgids - MBO: getekende onderwijsovereenkomst	0